

PAPER DETAILS

TITLE: Deprem Sonrasi Genç Yetiskinlerin Gelecek Beklentileri ve Rekreatif Spora Katilim Motivasyonlari Üzerine Bir Arastirma

AUTHORS: Oguz Yilmaz,Batuhan Çetinkaya

PAGES: 16-27

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/3559848>

Deprem Sonrası Genç Yetişkinlerin Gelecek Beklentileri ve Rekreatif Spora Katılım Motivasyonları Üzerine Bir Araştırma

Oğuz YILMAZ^{1*}, **Batuhan ÇETİNKAYA²**

¹Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Rekreasyon ABD.

²Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi Rekreasyon Bölümü.

Orijinal Makale

Gönderi Tarihi: 26.11.2023

Kabul Tarihi: 21.04.2024

DOI: 10.30769/usbd.1396069

Online Yayın Tarihi: 30.06.2024

Öz

Bu çalışmanın amacı, deprem sonrası genç yetişkinlerin gelecekle ilgili beklentilerini ve spora katılım motivasyonlarını araştırmaktır. Çalışmaya 420 kişi gönüllü olarak katılım sağlamıştır. Araştırmada verilerin elde edilebilmesi için kişisel bilgi formu, Tuncer (2011) tarafından Türkçe'ye uyarlanan Ergen Gelecek Beklentileri Ölçeği, Kuzgun ve Bacanlı (2019) tarafından geliştirilen Mesleki Olgunluk Ölçeği, Zimet vd., (1988) tarafından geliştirilen algılanan sosyal desteği ölçmek için kullanılan Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği ve Oyar vd., (2001) tarafından Türkçeye uyarlaması yapılan Spora Katılım Motivasyonu Ölçeği kullanılmıştır. Analizler neticesinde bağımsız değişkenlerin, genç yetişkinlerin gelecekle ilgili beklentileri ve spora katılım motivasyonlarını %6 açıkladığı tespit edilmiştir. Yaş ($\beta = .226$ $p < 0.05$), Daha önce deprem yaşadınız mı? ($\beta = -.113$ $p < 0.05$) ve Yakınlarınızı kaybettiniz mi? ($\beta = -.155$ $p < 0.05$) maddelerinin deprem sonrası genç yetişkinlerin gelecekle ilgili beklentilerini ve spora katılım motivasyonlarının anlamlı düzeyde olduğu tespit edilmiştir. R^2 değeri incelendiğinde katılımcıların gelecekle ilgili beklentilerinin ve spora katılım motivasyonlarının %8'ini açıkladığı tespit edilmiştir. Daha önce deprem yaşadınız mı? ($\beta = .157$; $p < 0.05$) ve Yakınlarınızı kaybettiniz mi? ($\beta = -.151$; $p < 0.05$) maddelerinin deprem sonrası genç yetişkinlerin gelecekle ilgili beklentileri ve spora katılım motivasyonlarının istatistiksel olarak anlamlı olduğu tespit edilmiştir. Sonuç olarak, deprem sonrası genç yetişkinlerin deprem sonrası gelecek beklentileri ve spora katılım motivasyonlarının anlamlı düzeyde olması, genç yetişkinlerin deprem sonrası rekreatif sporla birlikte motivasyonlarının arttığını ve geleceğe daha olumlu şekilde baktıkları tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Deprem, Gelecek beklentisi, Motivasyon, Spora katılım

A Study on Future Expectations and Motivations for Participation in Recreational Sports of Young Adults after the Earthquake

Abstract

The aim of this study was to investigate the expectations of young adults about the future and their motivation to participate in sports after the earthquake. 420 people voluntarily participated in the study. In the study, personal information form, Adolescent Future Expectations Scale adapted into Turkish by Tuncer (2011), professional maturity scale developed by Kuzgun and Bacanlı (2019), Multidimensional Perceived Social Support Scale used to measure perceived social support developed by Zimet et al. (1988), and Sports Participation Motivation Scale adapted into Turkish by Oyar et al., (2001) were used to obtain data. As a result of the analysis, it was determined that the independent variables explained 6% of young adults' expectations about the future and their motivation to participate in sports. Age ($\beta = .226$ $p < 0.05$), Have you experienced an earthquake before? ($\beta = -.113$ $p < 0.05$) and Have you lost your relatives? ($\beta = -.155$ $p < 0.05$) were found to have a significant effect on young adults' expectations about the future and motivation to participate in sports after the earthquake. When the R^2 value was analyzed, it was determined that it explained 8% of the participants' expectations about the future and their motivation to participate in sports. The items Have you experienced an earthquake before? ($\beta = .157$ $p < 0.05$) and Have you lost your relatives? ($\beta = -.151$ $p < 0.05$). It was determined that the items were statistically significant for the expectations of young adults about the future and their motivation to participate in sports after the earthquake. As a result, it was determined that the future expectations of young adults after the earthquake and their motivation to participate in sports after the earthquake were at a significant level, the motivation of young adults increased with recreational sports after the earthquake and they looked at the future more positively.

Keywords: Earthquake, Future expectation, Motivation, Sport participation

* Sorumlu Yazar: Oğuz YILMAZ, E-posta: oguzyilmaz0626@gmail.com

GİRİŞ

Deprem, sel, hortum ve kasırga gibi afetler dünya var olduğundan beri hayatımızın bir parçası haline gelmiştir. Bu doğal afetlerle insanoğlu yaşamayı öğrenmiş durumdadır (Şipal, 2023). İnsanlar yaşadıkları bölgelerdeki doğal afetlerden biri olan depreme büyük ve küçük şiddetlerle maruz kalmışlardır. Türkiye bir deprem bölgesi olduğundan dolayı insanlar deprem riski ile hep karşı karşıyadır (Cansız, 2022). Türkiye’de 30 Ekim 2020 tarihinde İzmir’in Seferihisar açıklarından gerçekleşen 6.9 şiddetindeki deprem, 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş merkezli 7,6 şiddetinde gerçekleşen deprem birçok insanın vefat etmesine ve yaralanmasına sebep olmuştur. Deprem, gerek bireylerin gerekse toplumun psikolojisini etkilemekte ve bireylerin geri kalan yaşamına adapte olmasında sorunlar yaratmaktadır (Nakajima, 2012).

Gençlik, yaşamın önemli bir aşamasıdır. Küreselleşen dünyada teknolojinin hızlı bir şekilde gelişmesi, günümüzde hiçbir şeyin eskisi gibi kalmaması, günden güne gelişen toplumlar ve yaşanan bölgelerde oluşan olağanüstü durumlar gençler için gelecek kaygısı taşımalarına sebep olmaktadır. Gençlik çağında geleceğe dönük alınan kararlar bireylerin hayatlarının tamamında etkili olacağı için gelecek beklentisi için arayışlar önem arz etmektedir (Başpınar, 2020). Teknolojinin gelişmesi ile genç bireyler, ileride ekonomik olarak daha rahat şekilde yaşamak, hayatlarını konforlu bir şekilde sürdürmek için mesleklerini bu doğrultuda seçmektedir (Özkan, 2023). Genç bireyler gelecekle ilgili planlar ve hayallerinin gerçekleşmesi için ellerinden geleni yaparken depremin gerçekleşmesi bu plan ve hayallerin ötelenmesine sebep olmaktadır. Bireylerin depremle birlikte karşılaştığı olumsuzluklar gelecek için yapılan planları ve hayallerini geçici veya kalıcı olarak ertelemelerine yol açabilir. Yaşanan psikolojik zorluk gençler için gelecek kaygısı ve hayata karşı olumsuz duygular oluşturmaya sebep olabilmektedir (Akipek, 2023).

Gençlik her toplumda eğlenceyi ve gezmeyi seven, dışarıda arkadaşları ile vakit geçirmekten hoşlanılan bir çağdır. Gençler için zorunlu ihtiyaçlarının dışında kalan zamanlarını faydalı işler için kullanmak oldukça önemli bir adım olabilir. Enerjilerini faydalı işler için kullanarak kötü alışkanlıklardan korunmanın yanı sıra kişisel gelişimlerine katkı ve topluma fayda sağlama fırsatı sunmaktadır (Güçlü, 2013). Yapılan festivaller, konserler ve gençlerin ilgisini çeken etkinlikler gençlerin bir arada olabilmeleri, sosyalleşmeleri için önemlidir. Serbest zaman etkinlikleri gençlerin olumlu yönde birbirlerinden etkilenmesi için önemli bir noktadadır (Büküşoğlu ve Bayturan, 2005).

Serbest zaman etkinlikleri gençlerin gelecek beklentileri ve oluşabilecek sosyal, bedensel ve psikolojik sorunların üstesinden gelmesinde önemli bir araçtır. Serbest zaman etkinliklerine katılım, gençler için önlerine çıkan engelleri aşabilme ve strateji geliştirmelerini etkilemektedir. Aynı zamanda serbest zaman etkinliklerine katılım gençlerin geleceğe yönelik motivasyonlarının yükselmesi ve hayata daha sıkı sarılmaları açısından önemli rol oynamaktadır (Karaca, 2022). Rekreatyon faaliyetleri ile daha fazla özgürlüğe sahip olacağına inanan gençler, serbest zaman etkinliklerinde yüksek yeterlilik ve yüksek motivasyon göstermektedir (Demirel ve ark., 2017).

Gelecek kaygısı taşıyan ve olumsuz durumlara maruz kalan genç bireyler, serbest zamanlarında rekreatif faaliyetlere katılım sağlayarak hem gelecek kaygılarından kurtulmuş olurlar hem de yaşamlarında gerçekleşen olumsuz duygu ve durumların karşısında daha motive bir şekilde

durabilirler. George'a (1997) göre; karşılaşılan olumsuz durumlar ve hedeflenen noktaya ulaşabilmek için aşağıdaki durumları yapmak zorundadır.

- Kendine inanmak,
- Keşfedilmemiş yeteneklerini bilmek,
- Hayatı heyecan ile yaşamak,
- Gelişime ve kendini geliştirmeye açık olmak,
- Sağlık için faydalı alışkanlıklar edinmek, enerjiyi arttırmak ve kendine zararı dokunacak alışkanlıklardan vazgeçmek,
- Dış görünüşü önemsemek ve insanları etkileme gücüne sahip olmak,
- Başarılı bir kişiliğe sahip olmak
- Etkili iletişimde bulunmak,
- Endişe, şüphe ve korku vb. olumsuzlukları yenebilmek,
- Gerginliği karşısında kontrolü sağlamak,
- Başarısızlığın üstesinden gelebilmek,
- Zamanı etkili ve doğru kullanabilmek,
- Bilinmeyeni araştırmak, sorgulamak (Sağıroğlu, 2021).

Doğal afetler hayatımızın içinde hep var olmuştur. Doğal afetlerin bıraktığı fiziksel ve psikolojik yaralar özellikle genç bireylerin gelecek kaygısı taşımasına sebep olabilmektedir. Gelecek kaygısı taşıyan genç bireyler, hayata daha umutlu bir şekilde bakmaları için motivasyonlarını hep yüksek tutmaları önemli bir noktadadır. Serbest zamanlarını rekreatif faaliyetlerle geçirmek, genç bireylerin hayatın içerisinde yer alan olumsuzluklardan biraz olsun kurtulmalarına yardımcı olabilmektedir. Çalışmamız deprem sonrası genç yetişkinlerin gelecekle ilgili beklentilerini ve spora katılım motivasyonlarını araştırmaktır. Bu çalışmanın sonuçları, deprem sonrası toplumların psikolojik iyileşme ve iyileştirilme süreçlerinde sportif rekreasyonun destek rolünün ortaya konması açısından önem arz etmektedir.

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Bu çalışma, betimsel ve ilişkisel tarama modelinde tasarlanmıştır.

Çalışma Grubu

Araştırma, tesadüfi örneklem yoluyla belirlenen 17-43 yaş aralığında bulunan toplam 420 katılımcı ile gerçekleştirilmiştir.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada gerekli verileri toplamak için 4 veri toplama aracı kullanılmıştır. Araştırmanın veri toplama aracının birinci bölümünde katılımcıların demografik bilgileri yer almaktadır. Demografik bilgilerde cinsiyet, yaş, eğitim durumu, daha önce deprem yaşadınız mı? ve daha önce depremde yakınlarınızı kaybettiniz mi? şeklinde beş değişkenden oluşmaktadır.

Araştırmada katılımcıların gelecek beklentisini ölçmek amacıyla McWhirter ve McWhirter (2008) tarafından geliştirilmiş olan, Tuncer (2011) tarafından Türkçe'ye uyarlanan Ergen

Gelecek Beklentileri Ölçeği (EGBÖ) kullanılmıştır. Orijinal ölçek yedili Likert tipi ve 25 maddeden oluşmaktadır. Ölçekte maddeler “kesinlikle inanmıyorum (1)” ve “kesinlikle inanıyorum (7)” biçiminde puanlanmaktadır. Ölçeğin dört alt boyutu bulunmaktadır. “İş ve Eğitim” alt ölçeği 11 maddeden, “Evlilik ve Aile” alt ölçeği 7 maddeden, “Din ve Toplum” alt ölçeği 3 maddeden ve “Sağlık ve Yaşam” alt ölçeği 4 maddeden oluşmaktadır. Ölçekteki tüm madde puanlarının toplanarak, toplam madde sayısına bölünmesiyle de ölçeğin toplam puanı elde edilmektedir. Ölçek puanının artması, gelecek hakkında iyimser bir tutuma sahip olunduğunu göstermektedir (Tuncer, 2011). Ölçekte olumsuz ifade bulunmamaktadır.

Araştırmada mesleki olgunluk ile ilgili veriler, Kuzgun ve Bacanlı (2019) tarafından geliştirilen lise öğrencilerinin mesleki olgunluk düzeylerini ölçmek için kullanılan mesleki olgunluk ölçeği (MOÖ) kullanılmıştır. Ölçme aracı, beşli Likert tipi ve 40 maddeden oluşan bir ölçektir. Ölçekteki maddelerden 19'u olumlu 21'i olumsuz ifadeden oluşmaktadır. Olumlu ifadeler doğrudan olumsuz ifadeler ise tersine değerlendirilmektedir. Ölçekten alınan yüksek puan mesleki olgunluk düzeyinin yüksek olduğunu, düşük puan ise mesleki olgunluk düzeyinin düşük olduğunu göstermektedir (Kuzgun ve Bacanlı, 2019).

Araştırmada algılanan sosyal destek ile ilgili veriler Zimet ve ark., (1988) tarafından geliştirilen lise öğrencilerinin algılanan sosyal desteği ölçmek için kullanılan ÇBASDÖ kullanılarak toplanılmıştır. ÇBASDÖ, orijinali Amerika Birleşik Devletleri'nde geliştirilmiştir ve ilk kez Eker ve ark., (1995) tarafından Türkçeye çevrilerek geçerlik ve güvenirlik çalışması yapılmıştır.

Çalışma kapsamında kullanılan “Spora Katılım Motivasyonu Ölçeği” Gill ve ark. (1983) tarafından genç bireylerin spora katılma nedenlerini belirleyebilmek hedefiyle geliştirilmiş ve Türkçeye uyarlaması Oyar ve ark., (2001) tarafından 9-17 yaşları arasındaki Türk öğrenciler ile yapılmıştır. Ölçeğin bu çalışma kapsamında farklı bir yaş grubunda psikometrik özelliklerini incelemek amacıyla geçerliğe ilişkin kanıt sunmak amacıyla doğrulayıcı faktör analizinden; güvenirliğe ilişkin kanıt sunmak amacıyla iç tutarlılık katsayısı olan Cronbach alfa değerinden yararlanılmıştır. Yapı geçerliğini belirlemek amacıyla test edilen ölçme modelinin uyum istatistikleri Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1. Model veri uyumuna ilişkin katsayılar

Değişkenler	p-value	χ^2/df	GFI	CFI	NFI	RFI	SRMR	RMSEA
Önerilen aralık	<.05	≤ 3	$\geq .85$	$\geq .90$	$\geq .90$	$\geq .90$	< .08	< .08
Motivasyon Ölçeği	.000	2.936	.85	.95	.92	.91	.060	.068
Sonuç	Mükemmel uyum	Kabul edilebilir uyum	Mükemmel uyum	Mükemmel uyum	Mükemmel uyum	Mükemmel uyum	Mükemmel uyum	Mükemmel uyum

Tablo 1’de gösterilen model uyum istatistiklerinden ilk olarak ki-kare değerinin ($\chi^2=1107.11$) serbestlik derecesine (Df=377) oranı incelenmesi önerilmektedir (Kline, 2011). Analiz sonucunda bu değerin 2.94 olduğu ve buna göre modelin kabul edilebilir bir uyuma sahip olduğu belirlenmiştir (Byrne, 2010). Bunun yanında GFI değeri. 85, CFI değeri. 95, NFI değeri. 95 ve RFI değeri. 91 olarak belirlemiştir. Modelde yer alan hata değerlerinden SRMR=.06 ve

RMSEA=.07 olarak hesaplanmış ve buna göre modelin mükemmel uyum gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Elde edilen sonuçlar bir bütün ele alındığında 9-17 yaş aralığındaki öğrenciler için geliştirilen ölçme aracının 17-43 yaş aralığında bulunan genç yetişkinlerde de geçerli sonuçlar verdiği belirlenmiştir. Başka bir ifadeyle toplam 420 katılımcı ile gerçekleştirilen doğrulayıcı faktör analizi sonucunda motivasyon ölçeğinin ölçmeye çalıştığı özelliği araya başka değişkenler karıştırmadan geçerli bir şekilde ölçebildiği sonucuna ulaşılmıştır. Ölçekten elde edilen puanların geçerlik analizlerinin ardından güvenilirlik analizlerine geçilmiştir. Öleğin alt boyutlarından ve tamamından elde edilen puanlara ilişkin güvenilirlik katsayıları Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2. Ölçeğinin tamamından ve alt boyutlarından elde edilen puanlara ilişkin güvenilirlik analizi sonuçları

Ölçek \ Alt ölçek	Madde sayısı	Maddeler	Cronbach α
Beceri gelişimi boyutu	3	1 – 10 – 23	.486
Takım üyeliği boyutu	4	8 – 18 – 22 – 27	.664
Eğlence boyutu	4	5 – 7 – 19 – 29	.581
Arkadaşlık boyutu	3	2 – 9 – 11	.475
Başarı/statü boyutu	5	12 – 14 – 21 – 25 – 28	.606
Hareket/aktif olma boyutu	3	16 – 17 – 30	.472
Enerji harcama boyutu	5	4 – 6 – 13 – 15 – 24	.636
Yarışma boyutu	3	3 – 20 – 26	.523
Ölçeğin tamamı	30	Tüm maddeler	.902

Tablo 2 incelendiğinde Motivasyon ölçeğinden elde edilen puanlara ilişkin güvenilirlik katsayısının 90 olduğu belirlenmiştir. Buna göre ölçeğin güvenilirlik analizi sonuçlarına göre güvenilirlik katsayısının mükemmel düzeyde olduğu belirlenmiştir (Tavakol ve Dennick, 2011). Bunun yanında ölçeğin alt boyutları için güvenilirlik katsayısının 0.50 ve üzerinde olması kabul edilebilir görülmektedir. Nitekim güvenilirlik katsayısının hesaplanmasında ölçekte yer alan madde sayısının doğrudan bir etkisi olması sebebiyle madde sayısının nispeten düşük olduğu alt ölçeklerde güvenilirlik katsayısının da düşük çıkma eğiliminde olduğu bilinmektedir (Ercan, 2004).

Bu çalışmada kullanılan ölçeklerin güvenilirlik katsayıları $0,60 \leq \alpha < 0,80$ aralığında tespit edilmiştir. Bu sonuçlar, ölçme araçlarının güvenilir olduğunu göstermektedir (Alpar, 2016).

Verilerin Toplanması ve Analizi

Bu çalışmada veriler Google Form üzerinden online olarak elde edilmiştir. Günümüzde veri toplamada yaygın olarak kullanılan Google Form üzerinden kişisel bilgi formu ve ölçekler eklenmiştir ve erişim için bağlantı linki oluşturulmuştur. Verilerin analizinde SPSS 22 paket programı kullanılmış olup; hata payı 0,05 olarak kabul edilmiştir. Verilerin değerlendirilmesinde tanımlayıcı istatistiksel yöntemleri olarak sayı, yüzde, ortalama ve standart sapma uygulanmıştır. Normallik varsayımı için çarpıklık (skewness) ve basıklık (kurtosis) değerlerinin ± 1 referans aralığında olduğu tespit edilmiş (George ve Mallery, 2010). Analiz sürecinde ayrıca AMOS programı kullanılmıştır. Tanımlayıcı istatistiklerin yanı sıra çalışmada regresyon analizi kullanılmıştır. Doğrulayıcı ve Açıklayıcı Faktör analizi uygulanmıştır.

BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde istatistiksel analizler neticesinde elde edilen verilere ilişkin bulgu ve yorumlara yer verilmiştir.

Katılımcıların cinsiyet dağılımları istatistikleri tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3. Katılımcıların cinsiyet dağılımına ilişkin istatistikleri

Cinsiyet	Frekans	%
Kadın	201	47.9
Erkek	219	52.1

Tablo 3'e göre katılımcıların 219'u (%52.1) erkek olduğu görülmektedir. Katılımcıların 201'i (%47.9) kadınlardan oluşmaktadır.

Katılımcıların yaş dağılım istatistikleri tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4. Katılımcıların yaşlara göre dağılıma ilişkin istatistikler

Yaş Aralığı	Frekans	%
17-22	153	36.4
23-28	164	39.0
29-34	79	18.8
35-43	24	5.7

Tablo 4'e göre katılan katılımcıların 164'ü (%39.0) 22-28 yaş aralığında olduğu görülmektedir. 153'ü (%36,4) 17-22 yaş aralığında, 79'u (%18,8) 29-34 yaş aralığında ve 24'ü (%5.7) 35-43 yaş aralığındaki genç yetişkinlerden oluşmaktadır.

Katılımcıların eğitim durumu istatistikleri tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5. Katılımcıların eğitim durumuna göre dağılıma ilişkin istatistikleri

Eğitim Durumu	Frekans	%
İlköğretim	26	6.2
Ortaöğretim	199	47.4
Lise	157	37.4
Lisans-Lisansüstü	38	9.0

Tablo 5'e göre katılımcıların 199'u (%47.4) ortaöğretim mezunu olduğunu görülmektedir. 157'si (%37.4) lise mezunu, 38'i (%9.0) lisans ve lisansüstü öğrenim görmüştür. 26'sı (%6.2) ilköğretim mezunudur.

Katılımcıların daha önce deprem yaşadıklarına göre istatistikler tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6. Katılımcıların daha önce deprem yaşadıklarına göre dağılıma ilişkin istatistikleri

Daha Önce Deprem Yaşadınız mı?	Frekans	%
Hayır	121	28.8
Evet	299	71.2

Tablo 6'da katılımcıların 299'u (%71.2) daha önce depremi yaşamış olduğu görülmektedir. Katılımcıların 121'i (%28.8) daha önce depremi yaşamamışlardır.

Katılımcıların depremde yakınlarını kaybetmelerine göre istatistikleri tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7. Katılımcıların depremde yakınlarını kaybetmelerine göre dağılıma ilişkin istatistikleri

Depremde Yakınlarınızı Kaybettiniz mi?	Frekans	%
Hayır	326	77.6
Evet	94	22.4

Tablo 7’ de katılımcıların 326’sı (%77.6) depremde yakınlarını kaybetmemiştir. Katılımcıların 94’ü (%22.4) depremde yakınlarını kaybettiği görülmektedir.

Katılımcıların deprem sonrası genç yetişkinlerin gelecekle ilgili beklentilerini ve spora katılım motivasyonlarıyla ilişkin istatistiksel tablo 8’ de verilmiştir.

Tablo 8. Katılımcıların deprem sonrası genç yetişkinlerin gelecekle ilgili beklentileri ve spora katılım motivasyonlarına ilişkin istatistikleri

Model	Kareler Toplamı	DF	Kareler Ortalaması	F	P
Regresyon	61.599	9	6.844	4.195	.001
Artık (Residual)	668.941	410	1.632		
Toplam	730.539	419			

Model	β	SH	β
Sabit	5,284	,406	
Yaş	,338	,075	,226
Cinsiyet	-,102	,126	-,039
Eğitim Durumu	-,052	,087	-,030
Daha önce deprem yaşadınız mı?	-,330	,141	-,113
Yakınlarınızı kaybettiniz mi?	-,492	,151	-,155

Model= $R^2=0.06$ ($p<0.01$)

Tablo 8’de deprem sonrası genç yetişkinlerin gelecekle ilgili beklentilerini ve spora katılım motivasyonlarını anlamlılık düzeyini belirlemek için çoklu doğrusal regresyon analizi yapılmıştır. Regresyon analizi sonucuna göre model anlamlı bulunmuştur ($F=4.195$; $p=.001$). R^2 değeri incelendiğinde deprem sonrası genç yetişkinlerin gelecekle ilgili beklentilerinin ve spora katılım motivasyonlarının %6’sını açıkladığı tespit edilmiştir. Yaş ($\beta= .226$ $p<0.05$), Daha önce deprem yaşadınız mı? ($\beta= -.113$ $p<0.05$) ve Yakınlarınızı kaybettiniz mi? ($\beta= -.155$ $p<0.05$) maddelerinin deprem sonrası genç yetişkinlerin gelecekle ilgili beklentilerini ve spora katılım motivasyonlarını anlamlı düzeyde olduğu tespit edilmiştir.

Katılımcıların deprem sonrası genç yetişkinlerin gelecekle ilgili beklentilerini ve spora katılım motivasyonlarıyla ilişkin istatistiksel tablo 9’ da verilmiştir.

Tablo 9. Katılımcıların deprem sonrası genç yetişkinlerin mesleki olgunluk ve spora katılım motivasyonlarına ilişkin istatistikleri

Model	Kareler Toplamı	DF	Kareler Ortalaması	F	P
Regresyon	7.197	9	0.800	5.123	.001
Artık (Residual)	63.993	410	0.156		
Toplam	71.190	419			

Model	B	SH	β
Sabit	2,062	,128	
Yaş	-,042	,023	-,091
Cinsiyet	,035	,040	,042
Eğitim Durumu	,052	,027	,093
Daha önce deprem yaşadınız mı?	,143	,044	,157
Yakınlarınızı kaybettiniz mi?	-,149	,047	-,151

Model= $R^2=0.08$ ($p<0.01$)

Tablo 9’da deprem sonrası genç yetişkinlerin mesleki olgunluk ve spora katılım motivasyonlarını anlamlılık düzeylerini belirlemek için çoklu doğrusal regresyon analizi yapılmıştır. Regresyon analizi sonucuna göre model anlamlı bulunmuştur ($F=5.123$; $p=.001$). R^2 değeri incelendiğinde deprem sonrası genç yetişkinlerin mesleki olgunluk ve spora katılım motivasyonlarının %8’ini açıkladığı tespit edilmiştir. Daha önce deprem yaşadınız mı? ($\beta=.157$ $p<0.05$) ve Yakınlarınızı kaybettiniz mi? ($\beta=-.151$ $p<0.05$) maddelerinin deprem sonrası genç yetişkinlerin mesleki olgunluk ve spora katılım motivasyonlarını anlamlı düzeyde olduğu tespit edilmiştir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu çalışmanın amacı deprem sonrası genç yetişkinlerin gelecekle ilgili beklentilerini ve spora katılım motivasyonlarını araştırmaktır. Yavuzer ve ark. (2005) tarafından yapılan çalışmada; öğrencilerin geleceğe ilişkin beklentilerinin en fazla yoğunlaştığı alanlar; sevilen bir mesleğin yapılması ve mesleki başarı (% 82.7), ekonomik kazanç (% 52.2), mutlu bir evlilik (%43.9), fiziksel güç ve sağlık (% 32.9), toplumsal saygınlık (% 30.8) olarak tespit edilmiştir. Bu da bizlere gösteriyor ki öğrencilerin gelecekte mesleki olarak başarılı olmak ve ekonomik olarak iyi kazanç sağlayıp gelecekleri için kaygı yaşamamak istemektedir. Şanlı ve Saraçlı (2014), üniversite öğrencilerinin gelecek beklentileri üzerinde etkili olan etmenleri belirleyebilmek amacı ile Afyon Kocatepe Üniversitesi Ahmet Necdet Sezer Kampüsünde öğrenim görmekte olan 402 lisans öğrencisi ile yapılan çalışmada öğrencilerin gelecek beklentileri üzerinde kişilik özelliklerinin pozitif yönlü ve diğer değişkenlere göre en büyük etkiye sahip olduğu görülmüştür. Artar (2003) tarafından yapılan çalışmada, depremi yaşayan ergenlerin, bu travmatik deneyim sonucunda geleceğe ilişkin planlarında değişiklik yapıp yapmadıklarını ve bu planların içeriklerinin neler olduğunu incelemektir. Sonuç olarak, bu planların çoğunlukla, bulundukları ili ya da ülkeyi değiştirmeye, hiç olmazsa yaşam şartlarını değiştirmeye yönelik planlar olduğu görülmektedir. Bu ergenler özellikle yaşlılarından farklı olarak kişilik

özelliklerini değiştirmeye yönelik çok sayıda plan oluşturmuşlardır. Planlarına ilişkin görüşleri sorulduğunda ergenlerin bunları gerçekleştirmede umutsuz oldukları görülmektedir. Tezcan (2018) tarafından yapılan üniversite gençliğinin meslek seçimi ve gelecek beklentileri çalışmasında; yapılan meslek seçimleri kendi tercihleri doğrultusundan olmadığından, gençler geleceğe kaygıyla bakmakta ve geleceğe olan beklentileri düşmektedir. Buna bağlı olarak yaşam memnuniyetleri etkilenmekte, hayalleri de farklı işleri icra etmek üzerine kurulmaktadır. Hatta her ne kadar kendi tercihleri ile bölüm seçimini gerçekleştirmiş olsalar bile, hayallerinde farklı mesleklerde çalışmanın söz konusu olduğu durumlar da gözlenmiştir. Artar (2003) tarafından yapılan araştırmada; deprem yaşamış gençlerin, %51'i başka bir şehre yerleşmek istiyorum, %47'si başka ülkeye gitmek istiyorum, %38'si daha yardımsever olmak istiyorum cevaplarını vermiştir. Çalışma bizlere gösteriyor ki depremi yaşamak ergenlerin gelecek ile ilgili planlarının sayısını artırmakla birlikte yapısını da tamamen değiştirmiş görünmektedir. Bozkurt (2023)'un yapmış olduğu çalışmada; depremten sonra birçok insanın hem evi hem de iş yeri yıkılmış, iş yerlerindeki mallar zarar görmüş ya da bazı durumlarda ilk günlerde yağmalanmıştı. Zor durumda kalan depremzedelerin en büyük sıkıntıları arasında gelecek kaygısının öne çıktığını gözlemlenmiştir. Çalışmamızda deprem sonrası genç yetişkinlerin gelecekle ilgili beklentilerini ve spora katılım motivasyonlarının anlamlı düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Ilgar ve Cihan (2019) tarafından yapılan spor yöneticiliği programlarında öğrenim gören öğrencilerin gelecek kaygıları incelendiğinde; çalışmaya katılan gönüllülerin yarısının mesleki gelecek kaygısı taşıdığı görülmüştür. Çalışmamız ve yapılan çalışmalarda, depremin oluşu ve gelecek kaygısı arasında anlamlı bir ilişki vardır. Kaman ve ark., (2017) tarafından yapılan çalışmada, tenis sporcularının spora katılım motivasyonlarının incelenmesi sonucunda sporcuların spora katılım motivasyonlarını etkileyen en önemli motivasyonel faktörün “beceri gelişimi” olduğu tespit edilmiştir. İlhan ve Gencer (2013) tarafından yapılan çalışmada, liselerarası badminton müsabakalarına katılan sporcu-öğrencilerin spora katılım motivasyonlarının belirlenmesi amaçlanılmıştır. Çalışma sonucunda, lise düzeyindeki sporcu öğrencilerin motivasyonsuzluk boyutunda herhangi bir bulgu olmasa da iç ve dış kaynaklarının tamamında yüksek düzeyde motivasyona sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Sonuç olarak çalışmamız yaşanan deprem sonrası genç yetişkinlerin gelecekle ilgili beklentilerini ve spora katılım motivasyonlarını araştırmayı amaçlamaktadır. Literatüre bakıldığında deprem sonrası genç yetişkinlerin gelecekle ilgili beklentileri ve spora katılım motivasyonları, yapılan çalışmalarda katılımcıların deprem yaşamalarına ve depremde yakınlarına kaybetme gibi unsurlara göre değişmektedir. Çalışmamızda deprem sonrası genç yetişkinlerin gelecek beklentilerinin spora katılım ve motivasyonla ilişkili olduğu tespit edilmiştir. Genç yetişkinlerin deprem sonrası rekreatif spora katılımı, bireyleri rahatlattığı, motivasyonlarını arttırdığı ve geleceğe daha olumlu baktıkları tespit edilmiştir. Genç yetişkinlerin deprem sonrası daha çok rekreatif spora katılmaları sağlanmalı, motivasyonlarını artırıcı rekreatif faaliyetler hakkında İl ve İlçe Gençlik Spor Müdürlükleri çalışmalarını bu doğrultuda yapmalıdır. Bu sayede genç yetişkinlerin geleceğe dönük daha olumlu ve motive bir şekilde bakmaları sağlanmış olur.

Yayın Etiği: Bu çalışmanın hazırlanma ve yazım sürecinde “*Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi*” kapsamında bilimsel, etik ve alıntı kurallarına uyulmuş olup; toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifat yapılmamış ve bu çalışma herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiştir.

Çıkar Çatışması: Yazarlar arasında herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Araştırmacıların Katkı Oranı Beyanı: Makalenin hazırlanması, OY; Verilerin toplanması BÇ tarafından gerçekleştirilmiştir.

KAYNAKLAR

- Akipek, A. (2023). Depremzede lise öğrencilerinin gelecek kaygısı. *Social Science Development Journal*, 38(8), 100-110.
- Alpar, R. (2016). *Uygulamalı istatistik ve geçerlik-güvenilirlik*. Detay Yayıncılık.
- Artar, M. (2003). Depremi yaşayan ergenlerin gelecek beklentilerinin içeriği. *Kriz Dergisi*, 11(3), 21-27.
- Başpınar, A. (2020). Gençlerin gelecek beklentileri. *Türkiye'nin Gençleri*, 45. Uluslararası Tüm Gençlik ve Spor Kulübü Derneği (TGSP). İstanbul.
- Bozkurt, V. (2023). Depremin toplumsal boyutu. *Avrasya Dosyası*, 14(1), 77-99.
- Büküşoğlu, N. ve Bayturan, A. F. (2005). Serbest zaman etkinliklerinin gençlerin psiko-sosyal durumlarına ilişkin algısı üzerindeki rolü. *Ege Tıp Dergisi*, 44(3), 173-177.
- Byrne, B. M. (2010). *Structural Equation Modeling with AMOS*. Routledge.
- Cansız, S. (2022). Türkiye'de kullanılan deprem yönetmeliklerinin özellikleri ve deprem hesabının değişimi. *International Journal of Engineering Research and Development*, 14(1), 58-71.
- Demirel, M., Demirel, D. H., ve Serdar, E. (2017). Constraints and perceived freedom levels in the leisure of university students. *Journal of Human Sciences*, 14(1), 789-795. <https://doi.org/10.14687/jhs.v14i1.4340>
- Eker, D., ve Akar, H. (1995). Perceived social support: psychometric properties of the MSPSS in normal and pathological groups in a developing country. *Social Psychiatry and Psychiatric Epidemiology*, 30(3), 121-126. <https://doi.org/10.1007/BF00802040>
- Ercan, İ., ve Kan, İ. (2004). Ölçeklerde güvenirlik ve geçerlik. *Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*, 30(3), 211-216.
- George, D., & Mallery, M. (2010). *SPSS for windows step by Step: A simple guide and reference, 17.0 update*. Pearson.
- Gill, D.L., Gross, J.B., & Huddleston, S. (1983). Participation motivation in youth sports. *International Journal of Sport Psychology*, 14, 1-14.
- Güçlü, M. (2013). Gençlik döneminde boş zaman faaliyetlerinin yeri ve önemi. *Gençlik Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 158-169.
- İlgar, E. A., ve Cihan, B. B. (2019). Spor yöneticiliği programlarında öğrenim gören öğrencilerin sektörel beklenti, mesleki belirsizlik ve gelecek kaygılarının incelenmesi: fenomenolojik bir çözümleme. *Spor Eğitim Dergisi*, 3(1), 81-92.
- İlhan, L., ve Gencer, E. (2013). Liselerarası badminton müsabakalarına katılan sporcu-öğrencilerin spora katılım motivasyonlarının belirlenmesi. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 18(1-4), 1-6.
- Kaman, M. B., Gündüz, N., ve Gevat, C. (2017). Tenis sporcularının spora katılım motivasyonlarının incelenmesi. *Sportmetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 15(2), 65-72.

Yılmaz, O., ve Çetinkaya, B. (2024). Deprem sonrası genç yetişkinlerin gelecek beklentisi ve rekreatif spora katılım motivasyonları üzerine bir araştırma. *Ulusal Spor Bilimleri Dergisi*, 8(1), 16-27.

Karaca A. A. (2022). *Üniversite öğrencilerinin serbest zaman katılımına serbest zaman motivasyonu, engelleri ve engellerle başetme stratejilerinin etkisi*. Doktora Tezi. Akdeniz Üniversitesi. Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Antalya.

Kline, P. (2011). *Handbook of psychological testing (2nd ed.)*. Routledge

Kuzgun, Y. (2009). *Meslek rehberliği ve danışmanlığına giriş*. Nobel Yayınları.

McWhirter, E.H., & McWhirter, B.T. (2008). Adolescent future expectations of work, education, family, and community development of a new measure. *Youth Society*, 40(2),182-202. <https://doi.org/10.1177/0044118X08314257>.

Nakajima, Ş. (2012). Deprem ve sonrası psikolojisi. *Okmeydanı Tıp Dergisi*, 28(2), 150-155. <https://doi.org/10.5222/otd.supp2.2012.150>.

Oyar, Z. B., Aşçı, F. H., Çelebi, M., ve Mülazımoğlu, Ö. (2001). Spora katılım güdüsü ölçeği'nin geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Spor Bilimleri Dergisi*, 12(2), 21-32.

Özkan, Ö. (2023). *Genç yetişkinlerde gelecek kaygısı ve bu dönemde algılanan sosyal desteğin depresyona etkisi*. Yüksek Lisans Tezi. Üsküdar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. İstanbul.

Sağıroğlu E. (2021). *Spor tesislerine rekreatif amaçlı katılımda serbest zaman motivasyon faktörlerinin ve serbest zaman tatmin düzeylerinin incelenmesi*. Trakya Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü. Edirne.

Şanlı, T., ve Saraçlı, S. (2015). Üniversite öğrencilerinin gelecek beklentileri üzerinde etkili olan faktörlerin analizi. *Kafkas Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 6(11), 25-36.

Şipal, Y. Z. (2023). 6 Şubat 2023 Depreminin afet yönetim ve deprem lojistiği açısından değerlendirilmesi. *İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 8(2), 821-825.

Tavakol, M., & Dennick, R. (2011). Making sense of Cronbach's alpha. *International Journal of Medical Education*, 2, 53.

Tezcan, F. (2018). Üniversite gençliğinin meslek seçimi ve gelecek beklentileri: Akdeniz Üniversitesi Edebiyat Fakültesi örneği. *OPUS International Journal of Society Researches*, 8(1), 27-57.

Tuncer, M. (2011). Ergen gelecek beklentileri ölçeğinin Türkçeye uyarlanması. *Electronic Turkish Studies*, 6(3), 1265-1275. <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.2335>

Yavuzer, H., Demir, İ., Meşeci, F., ve Sertelin, Ç. (2005). Günümüz gençliğinin gelecek beklentileri. *HAYEF Journal of Education*, 2(2), 93-103.

Zimet, G. D., Dahlem, N. W., Zimet, S. G., & Farley, G. K. (1988). The multidimensional scale of perceived social support. *Journal of Personality Assessment*, 52(1), 30-41.

Bu eser **Creative Commons Atıf-Gayri Ticari 4.0 Uluslararası Lisansı** ile lisanslanmıştır.